

„Stajerc“ izhaja vsaki padek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krona, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj. gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 32.

V Ptuj v nedeljo dne 8. avgusta 1909.

X. letnik.

Na pomoč! Na pomoč!

Dne 24. t. m. uničila je velikanska toča in devlita gorice, njive, polja, hiše in poslopja tisočero naših sotrpinov. Kmetje so obupani, žene jokajo, otroci so lačni. Od kje davke plačati? Od kje naj pride pomoč? Treba je, da nam priborimo denar za vboje žrtve te grozne nevihte. Zato prosimo vse prijatelje in znance, vse prijatelje in naročnike, sploh vsakega, kdor ima v kmetstvu ljubezni do bližnjega, kdor hoče vsaj s najmanjšim doneskom revežem pomagati, — naj nam pošlje malo podpore. Uredništvo „Stajerca“ bode zbiralo te podpore, jih objavilo v našem listu in izročilo najpotrebnejšim po toči prizadetim. Vsakdo naj podeli vsaj malenkost, naj si bode še tako majhno svotico — denarja in jo nam v božjem imenu pošlje!

Pomagajte hitro!

Reveščina je grozovita in večna usoda Vam bode vrnjena, kar storite za te reveže.

Meščani! Pomagajte, kajti kmetu se slabo godi!

Kmetje v neprizadetih krajih, dajte vsakar krajcarjev in nabrala se bode svotica, s katero se bode mnogim pomagalo!

Vsi, vsi morajo pomagati!

Vsi doneski naj se pošiljajo uredništvu „Stajerca“.

Vsakdo naj da vsaj malo svotico! Vsak krajcar je dobro došel in bode z imenom darovalca izkazan!

Pomagajte!

Uredništvo „Stajerca“.

* * *

I. Izkaz daril:

Župan Jos. Oznič, Ptuj 100.— kron; — Jos. Radej, Rajhenburg 2.— K; — Alois Luschar, Klagenfurt (Tirolsko) 5.— K; — Franc Arsenschek, Marjane p. Jelšah 1.— K; — Ana Reibenschuh, Marjane p. Jelšah 2.— K; — Paul Lindewirth, Str. Filip (Koroško) K 6.—; Filip Streicher, Eisenwinkel p. Reifnig 4.— K; — Franc Dolinar, Megojnice p. Griže 4.— K; L. F. Slawitsch Heller, Ptuj 5.— K; — Brata Slawitsch Ptuj 5.— K; — dr. E. Sadnik, Ptuj 5.— K; — Schramke, Ptuj 5.— K; — Molitor, Ptuj 5.— K; — Behrbalk, Ptuj 10.— K; Schulfink, Ptuj 5.— K (sam od toče prizadet); — Luttenberger, Ptuj 10.— K; — Kaj. Murko, Ptuj 5.— K; — F. Hickl, Ptuj 3.— K; — Maister, Ptuj 2.— K; — Muchitsch, Ptuj 5.— K; — Alojz, Ptuj 2.— K; — Slavetič, Ptuj 2.— K; — Max Wegschaidler, Ptuj 5.— K. — Skupaj dosegel 203.— kron. Srčna hvala!

(Prihodnji naprej.)

Sramota!

Kolikokrat smo izpregovorili besedo, da so prvaške stranke skozinsko farizejskega značaja. Kričati je lahko, obljubovati zna tudikmalu človek, ki je na drugih troške toliko in toliko let po šolskih klopec hlače trgati... Ali delati, za ljudstvo kaj gospodarsko koristnega storiti, to ni tako lahko! Prvaki si seveda zaradi dela za ljudstvo niso nikdar pustili sivih las rasti. Odkar eksistirajo te prvaške stranke, niso imele nikdar zmisla za gospodarsko delo. Ali so prvaki za delavca kaj storili? Ne, ne! Namesto boljšega zaslužka dali so prvaki delavcu par narodnjakarskih fraz; in kadar so slovenski delavci zahtevali košček kruha, takrat so se prvaki tudi s hudičem združili, da bi to stremenje zatrli. Ali so prvaki morda kaj za obrtnike storili? Naj nam le pride kdo in naj nam pove le en slučaj pomoči! Prvaki so obrtnika bojkotirali, ako ni trobil v rog njih politikujočih farjev in advokatov, — nikdar pa niso niti mezinca ganili, da bi revščini obrtništvu odpomogli. In za kmeta? Ali so prvaki kaj za kmeta storili? To vprašanje je res predrzno. Kmetu so dali prvaki dvojezične pečate, ničvredne šole s politično hujskajočimi učitelji in pa falotsko sestavljena konzumna društva... To je politika prvakov in to politiko smo tekom let s polno pravico imenovali slabo in sramotno.

Seveda, dokler smo mi sami rekli, da je ta prvaška politika ničvredna, toliko časa je ta klavna gospoda v svojih lističih kričala, da smo „brezverci“ in „nemčurji“ in ljudstvo — duševno kakor gmotno osiromašeno — je tem psokvam verovalo... Prišel pa je mož, ki ni ne „brezverec“ in ne „nemčur“, ki stoji visoko nad vsakim dvomom in nad vsako kritiko. In ta mož je dejal isto kakor mi! Ta mož je avstrijski cesar in ta avstrijski cesar Franc Jožef I. je javno povedal, da je vsa prvaška politika naravnost škandal in sramota... Kakor mi povedal je torej tudi avstrijski cesar prvakom v obraz, da njih brezvestna politika slovenskemu ljudstvu le škoduje.

To je dejal cesar pred par tedni. Vedel je pač že takrat, da bode njegova vlada državni zbor razpustila, ako bi prvaki ožlindrani gospodi ne ostavili farizejsko-brezvestno svojo obstrukcijo. In res, par dni pozneje je bila državna zbornica razpuščena. Stem je bila ljudstvu odvzeta edina pravica, ki jo ima za plačilo svojih davkov.

Posledice so se kmalu, žalibog na grozoviti način pokazale. Suša z vsemi svojimi škodami in toča, ta prava šiba božja, dohitela sta naše kraje. Kakor bojno polje izgledajo kraji, kjer je divjala toča... In ljudstvo je zaradi prvakov brez postavodajnega zastopa, — ljudstvo je brez pravice, ker so prvaki iz razlogov svoje politike to pravico oropali... Velikanska odgovornost zadene torej te prvaške poslance, ki so sedli na limanice tistega dr. Šušteršiča, kateri ima po sodnijskem izreku od „žlindre umazane roke“: oni so odgovorni za lakoto in bedo našega ljudstva... Seveda, k srcu si prvaki tega ne bodejo

vzeli. To se vidi že zdaj, ko se naravnost norčujejo iz posestnikov, katerim je toča vso lastnino pokončala. V svojih listih imajo za vse mogoče neumnosti dovolj prostora. Za vsak stranišni napis objavljajo dolge članke. Ali za ljudstvo, kateremu je vzela toča zadnjo upanje, nimajo niti besedice tolažbe. Za kakšnega pijanega narodnjakarja bi napravili prvaki poslanci v državni zbornici kar revolucijo in punt, — za tisočero kmetjskih družin, ki stojijo tu lačne in brez strehe, pa nimajo niti toliko časa, da bi šli njih škodo pogledati.

Ali ni to škandal? Ali ni to sramota? Oj, naš cesar je imel s svojo ojstro besedo prav, on je govoril resnico... In to resnico bode tudi ljudstvo, vboje, izmozgano in zaničevano ljudstvo kmalu izpoznalo...

Politični pregled.

Politični položaj je doslej nespremenjen. Državni poslanci pasijo večinoma doma lenobo. Ker se je ožlindrani prvaki gospodi zljubilo, razbiti državni zbor. Vladi sami to itak ne škoduje. Kajti zbornica ji je dovolila državni proračun in kadar ima vlada denar, takrat je zadovoljna s „svojimi“ narodi. Ljudstvo seveda ne more biti s tem zadovoljno, da samo plačuje, medtem ko nima nikakoršnih pravic. In posebno ljudstvo v naših planinskih deželah, zlasti na Štajerskem in Koroškem, ne more biti s tem zadovoljno. Kajti to ljudstvo je v pretežni večini kmetstvo. In za kmeta je to leto grozovito slabo. Suša, mrčesje in toča so spravili kmetijsko ljudstvo na rob propada. In ako se kmetu slabo godi, potem ne gre nikomur dobro, kajti resničen je stari nemški pregovor: „Hat der Bauer Geld, hat es die ganze Welt“. To ljudstvo bi potrebovalo zdaj od vlade, od države pomoči, kajti drugače bode šlo posestvo za posestvom rakovo pot, bode prišel kmet za kmetom na boben, bode z vsakim dnevom hujša beda postala. V tem ravno tiči vso zločinstvo ožlindrane prvaške politike. Prvaški poslanci so krivi, da vlada ničesar za kmeta ne stori, kajti ti poslanci so razbili državno zbornico. Vsa beda, vsa revščina naših kmetov pade na te prvaške poslance... In zdaj romajo ti siti, debeluharski slovenski poslanci okoli in prirajajo shode in brusijo jezike, češ kako veliki prijatelji ljudstva da so in kako bodejo ostali trdni, dokler ne priborijo slovenskemu narodu vse pravice... Res, naravnost norčujejo se ti ljudje iz bede in iz lakote zanemarjenega tega ljudstva. Za pravice slovenskega naroda se jim pač nikdar ni šlo; — pač pa za lastne predpravice, za lastni žep, za ministerske frake! In mi se le čudimo, da to revno, izstradano ljudstvo tako mirno vso norijo prvaške gonje prenaša! Ali prepričani smo, da bode prišel plačilni dan...

Češki veleizdajalci. Kakor smo že poročali, vršila se je v Pragi velika razprava proti celi vrsti čeških radikalnih veleizdajalcev. Razprava je končala s tem, da jih je bilo več na dolgo-mesečno ječo obsojenih. Dokazala se jim je propaganda proti vojaštvu in veleizdajništvu. To so